

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Televíziós alkotások szerzői joga

Ügyszám: SZJSZT 12/2006

A bíróság által meghatározott feladat:

Állapítsa meg a Szerzői Jogi Szakértő Testület, hogy a ... című dokumentumfilm-sorozat a felperes V. Bt. által összeállított forgatókönyvek alapján, vagy azok nélkül, illetve az alperes M. Zrt. által megbízási szerződések alapján átadott anyagok felhasználásával készült-e.

Az eljáró tanács előjáróban leszögezi a következőket:

- a) Az átadott peranyagból nem állapítható meg, hogy
- a felperes képviselője Sz. I. a forgatókönyveket a dokumentumfilm-sorozat elkészítését megelőzően átadta az alperes meghatalmazott képviselőjének (a történész-szakértők megbízási szerződéséhez átadás-átvételi igazolást csatolt az alperes),
 - a V. Bt. a dokumentumfilm-sorozat elkészítésében részt vett-e,
 - Sz. I. és az alperes közötti munkaszerződés munkaköri leírásában szerepelt-e a perbeli dokumentumfilmekhez végzett tevékenység,
 - a dokumentumfilm-sorozatban felhasznált archív anyagokat ki válogatta és vágta.
- b) A felperes által jogdíj címén követelt összeg meghaladja a filmalkotás gyártási költségét, amely ellentétes a televíziós-és filmszakmai gyakorlattal. A szerzői-alkotói díjak vagy tételesen, vagy a gyártási költségvetés bizonyos hányadában megállapítottak, semmilyen körülmények között nem haladhatja meg a filmalkotás gyártásához rendelkezésre álló illetve felhasznált pénzügyi források továbbá a többi szerző együttes díjazásának összegét.
- c) Az eljáró tanács részére eljuttatott „történelmi háttéranyag” című dossziében található anyagokon az I. rész kivételével (írta: P. F.) nem voltak feltüntetve a szerzők, ezért nem megállapítható, hogy azokat az alperes által megbízott történész-szakértők készítették. A háttéranyagok dossziéja csupán hét (7) rész alapanyagát tartalmazta: az I., IV., V., VII., VIII., IX. és X. részekét.

Ezek az anyagok nem rendelkeztek az alperes által a peranyaghoz csatolt A/10-19. számú borítókkal, amelyeken az egyes epizódok szerzői és az „irodalmi forgatókönyv” megnevezés is feltüntetésre kerültek. Az sem megállapítható tehát, hogy az „történelmi háttéranyagok” és az „irodalmi forgatókönyvek” megegyeznek-e.

A borítókön szereplő címek és szerzők:

I. rész	P. F.	megbízási szerződés van
II. rész	S. K.	megbízási szerződés van
III. rész	R. I.	megbízási szerződés van
IV. rész	G. J.	megbízási szerződés van
V. rész	P. P.	megbízási szerződés van
VI. rész	F. M.	megbízási szerződés van
VII. rész	Sz. S.	megbízási szerződést az átadott anyagok nem tartalmazznak
VIII. rész	K. S.	megbízási szerződés van
IX. rész	F. M.	megbízási szerződés van
X. rész	Sz. Zs.	megbízási szerződést az átadott anyagok nem tartalmazznak

A benyújtott iratokból megállapítható továbbá, hogy Sz. K.-val az alperes valamennyi epizódra vonatkozóan kötött megbízási és felhasználási szerződést, sorozatszerkesztői, történészi és lektori feladatok ellátására.

d) Sz. I. valamennyi epizód főcímén a következőképpen szerepel: „Sz. K. és Sz. I. sorozata”. Ez alapján vélelmezhető, hogy Sz. I. tevékenysége S. K. tevékenységével azonos megítélés alá esett a filmalkotás gyártásakor: sorozatszerkesztői teljesítményt nyújthatott a mű elkészítéséhez. Mindazonáltal megjegyzendő, hogy Sz. I., illetve a felperes neve a sorozat epizódjainak szerzőit és egyéb közreműködőit felsoroló vége-főcímben nem szerepel.

e) A per tárgyalásain felvett jegyzőkönyvekből kiderül, hogy a dokumentumfilm-sorozat rendezőjét a bíróság nem idézte meg tanúként. Az eljáró tanács álláspontja szerint a hatályos szerzői jogi szabályozás értelmében is a filmalkotás lényeges szerzőjének tekintett a rendező nyilatkozata Sz. I. tényleges szerzői minőségéről a per eldöntése szempontjából releváns lehet.

Figyelemmel arra, hogy a dokumentumfilm-sorozat archív anyagok és interjúk részleteiből összevágott anyag, a sorozat vágójának tanúkénti meghallgatása is perdöntő lehet.

A bíróság által feltett kérdésre a Szerzői Jogi Szakértő Testület eljáró tanácsa a következő választ adja:

a) A felperes által benyújtott forgatókönyvek és a dokumentumfilm-sorozat egyes részei egyezők, az elkészült sorozat I., II., III., IV., VI., VII., VIII., IX. és X. részekhez készített forgatókönyveket szó szerint követik. A forgatókönyvek általában nagyobb terjedelmű szöveget tartalmaznak, tehát az egyes epizódokban a forgatókönyv szövegéhez képest rövidebb narráció hangzik el.

A forgatókönyvekben csak elvétve és általában nem pontos utalás található (kivéve IX. és X. rész, ahol pontos a meghatározás) a felhasználandó archív filmfelvételekre. Ugyanakkor a történész-szakértőkkel készített interjúkon kívül a sorozat archív felvételek felhasználásával készült, azok válogatása elérheti a szerkesztői-alkotói tevékenység azon fokát, amely egyedi eredeti művé teszi a dokumentumfilm-sorozatot.

Mindezek alól kivételt képez az V. rész, amely egyáltalán nem követi a csatolt forgatókönyvet, nem az V. részhez készített forgatókönyv alapján készült. Az V. részre vonatkozóan a jelen szakértői véleményben tett általános megállapítások nem alkalmazhatók.

A becsatolt forgatókönyvek ceruzás beírásokat, javításokat, kihúzásokat tartalmaznak, amelyek a kész film szövegéhez igazodnak, ez alapján vélelmezhető, hogy a szerkesztő a filmalkotás elkészítésének folyamatában e forgatókönyvekből dolgozott.

Az I., II., III., IV., VI., VII., VIII. és IX. részek forgatókönyveiben név szerint megjelöltek a megszólaló szakértők.

b) A fentiekben hivatkozott, az I., IV., V., VII., VIII., IX. és X. részekhez tartozó „történelmi háttéranyag” egyértelműen az I., IV., V., VII., VIII., IX. és X. elkészült epizódok alapjául szolgáltak. A benyújtott forgatókönyvek az előbbi részekhez készült háttéranyagok gondolatmenetét követik, sőt egyes szövegrészek szó szerint kerültek átvételre.

c) Az eljáró tanács álláspontja szerint – amennyiben vélelmezzük, hogy a benyújtott forgatókönyvek Sz. I. munkáinak tekinthetők – a forgatókönyvek elkészítése nem írói-alkotói és nem tudományos tevékenység, hanem inkább szerkesztői-dramaturgi munka eredménye.

Budapest, 2006. június 20.

dr. Rozgonyi Krisztina
a tanács elnöke

dr. Endrényi Krisztina
a tanács előadó tagja

Kézdi-Kovács Zsolt
a tanács szavazó tagja